

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

ÎN C H E I E R E

cu privire la inadmisibilitatea recursurilor declarate de Vasiliu Bodarev, Evghenia Rusanovschi, reprezentată de avocatul Ion Vîrlan și Parascovia Ghebea, reprezentată de avocatul Constantin Brînză,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Tatiana Zara împotriva lui Vasiliu Bodarev, Nicolae Rusanovschi (succedat în drepturile procedurale de către Evghenia Rusanovschi, Fiodor Rusanovschi, Silvia Răcilă), Evgheniei Rusanovscaia și Parascoviei Ghebea, intervenienți accesorii notarii Eugenia Lupașcu, Galina Morea și Valentina Șumcova cu privire la constatarea nulității contractelor de vânzare-cumpărare și recunoașterea a câte ½ cotă-parte din imobil pentru fiecare coproprietar,

împotriva deciziei din 22 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău

*(Dosarul nr. 2ra-844/23
NR. PIGD 2-18187981-01-2ra-16062023)*

Temeiurile recursului nu se încadrează în prevederile art. 432 alin. (3) din Codul de procedură civilă (în vigoare până la 01 septembrie 2023). Dezacordul recurenteii cu decizia instanței de apel nu constituie un temei de casare a deciziei contestate.

Judecătoria Chișinău, sediul Centru, jud. N. Lupașcu
Curtea de Apel Chișinău, jud. A. Panov, A. Braga, V. Mihaila

30 octombrie 2024

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților admisibilitatea recursurilor declarate de Vasilii Bodarev, Evghenia Rusanovschi, reprezentată de avocatul Ion Vîrlan și Parascovia Ghebea, reprezentată de avocatul Constantin Brînză.

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,

Ion Malanciuc,

Diana Stănilă, *judecători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 07 iulie 2017, Tatiana Zara a depus cererea de chemare în judecată împotriva lui Vasilii Bodarev, Nicolae Rusanovschi, Evgheniei Rusanovscaia și Parascoviei Ghebea, cu privire la constatarea nulității contractelor de vânzare-cumpărare.

2. În motivarea cererii de chemare în judecată, reclamanta a relatat că a fost soția lui Vasilii Bodarev până la data de 08 decembrie 2015, împreună deținând ap.XXX din mun. XXXXXX str. XXXXXX, care la 10 iunie 2010, a trecut în proprietatea ambilor soți, în baza contractului de vânzare-cumpărare.

3. La 08 iulie 2014, Vasilii Bodarev a radiat-o din Registru bunurilor imobile, prezentând la oficiul stării civile certificatul de divorț fals nr.XXXXXX din 10 octombrie 2000.

4. Tot la 08 iulie 2014, Vasilii Bodarev a încheiat un contract de vânzare-cumpărare cu mătușa sa Evghenia Rusanovscaia și Nicolae Rusanovschi, care l-au înregistrat la oficiul cadastral în aceeași zi. Iar ulterior, peste aproximativ o lună, la 05 august 2014, soții Rusanovschi au încheiat un alt contract de vânzare-cumpărare cu Parascovia Ghebea.

5. În opinia reclamantei, actele juridice nominalizate sunt absolut nule, deoarece sunt fictive, fiind încheiate fără intenția de a produce efecte juridice, motiv pentru care urmează să fie lovite de nulitate absolută, întrucât lipsește unul din elementele definiției ale actului juridic consfințit în art.195 din Codul civil, iar ea la moment, locuiește la rude și este nevoită să caute soluții de a-și aranja traiul.

6. Astfel, având în vedere cele enunțate, Tatiana Zara a solicitat recunoașterea nulității contractelor de vânzare-cumpărare a ap.XXX din mun. XXXXXX str. XXXXXX, cu nr. cadastral XXXXXX din 08 iulie 2014 și 05 august 2014.

7. Prin încheierea protocolară din 03 decembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, s-au atras în proces, în calitate de intervenienți accesorii notarii Eugenia Lupașcu și Galina Morea (f.d.117, Vol.I).

8. La 27 noiembrie 2020, Tatiana Zara a depus cerere de concretizare a pretențiilor, prin care a solicitat recunoașterea nulă a contractului de vânzare-cumpărare a ap.XXX, situat în mun. XXXXXX str. XXXXXX, cu nr. cadastral XXXXXX, autentificat la 09 iunie 2010 de notarul Valentina Șumcova și înregistrat cu nr.3171; recunoașterea nulă a contractului de vânzare-cumpărare a ap.XXX, situat în mun. XXXXXX str. XXXXXX, cu nr. cadastral XXXXXX, autentificat la 08 iulie 2014 de către notarul Eugenia Lupașcu și înregistrat cu nr.6393; recunoașterea nulă a contractului de vânzare-cumpărare a ap.XXX, situat în mun. XXXXXX str. XXXXXX, cu număr cadastral XXXXXX, autentificat la 04 august 2014, de notarul Galina Morea și înregistrat cu nr.6876; recunoașterea a câte 1/2 cotă-parte din ap.XXX, situat în mun. XXXXXX str. XXXXXX, cu nr. cadastral XXXXXX pentru Vasilii Bodarev și Tatiana Zara (f.d.24-27, Vol.II).

9. Suplimentar, reclamanta a menționat că la 09 iunie 2010, Vasilii Bodarev, fără a o informa despre intenția vinderii apartamentului vizat, a falsificat procesul-verbal nr.2 din 02 iunie 2010 (ulterior în dosarul penal a mai prezentat și procesele-verbale nr.1 din 10 aprilie 1998 și 11 mai 2010), iar apoi a împuternicit-o pe verișoara Maria Struna ca din numele SRL „V.Bodarev & Doina” să vândă apartamentul, în legătură cu care fapt ultima a încheiat un contract de vânzare-cumpărare, prin care a vândut apartamentul nominalizat lui Vasilii Bodarev. După așa numitele vânzări a apartamentului menționat, numiții proprietari (mătușele) Evghenia Rusanovscaia și Parascovia Ghebea, imediat au eliberat câte o procură pe numele lui Vasilii Bodarev pentru a administra și prezenta interesele asupra apartamentului vizat.

10. Complementar, reclamanta a reiterat că actele juridice încheiate între părți sunt încheiate fără intenția de a produce efecte juridice și urmează să fi lovite de nulitate absolută, deoarece lipsește unul din elementele definiției ale actului juridic consfințit în art.308 din Codul civil, și anume intenția de a da naștere, modifica sau stinge drepturi și obligații civile.

11. Prin încheierea protocolară din 08 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, notarul Valentina Șumcova s-a atras în proces, în calitate de intervenient accesoriu (f.d.63, Vol.II).

12. La 16 și 21 iulie 2021, Tatiana Zara, a depus cerere de concretizare a cerințelor, solicitând recunoașterea nulă a contractului de vânzare-cumpărare a ap.XXX, situat în mun. XXXXXX str. XXXXXX, cu nr. cadastral XXXXXX, autentificat la 08 iulie 2014 de către notarul Eugenia Lupașcu și înregistrat cu nr.6393; recunoașterea nulă a contractului de vânzare-cumpărare a ap.XXX, situat în mun. XXXXXX str. XXXXXX, cu nr. cadastral XXXXXX, autentificat la 04 august 2014 de notarul Galina

Morea și înregistrat cu nr.6876; recunoașterea a câte 1/2 cotă-parte din ap.XXX, situat în mun. XXXXXX str. XXXXXX, cu nr. cadastral XXXXXX pentru Vasilii Bodarev și Tatiana Zara (f.d.98-101, Vol.II).

13. Prin hotărârea din 12 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis acțiunea depusă de Tatiana Zara.

S-a constatat nulitatea contractului de vânzare-cumpărare a ap.XXX, situat în mun. XXXXXX str. XXXXXX, cu nr. cadastral XXXXXX, încheiat la 08 iulie 2014, între Vasilii Bodarev (Vasile Bădărău) și Evghenia Rusanovscaia, autentificat și înregistrat cu nr.6393 de către notarul public Eugenia Lupașcu.

S-a constatat nulitatea contractului de vânzare-cumpărare a ap.XXX, situat în mun. XXXXXX str. XXXXXX, cu nr. cadastral XXXXXX, încheiat la 04 august 2014, între Evghenia Rusanovscaia, Nicolae Rusanovschi și Parascovia Ghebea, autentificat și înregistrat cu nr.6876 de către notarul public Morea Galina.

S-a recunoscut și atribuit a câte 1/2 cotă-parte ideală din ap.XXX, situat în mun. XXXXXX str. XXXXXX, cu nr. cadastral XXXXXX, pentru fiecare coproprietar, după cum urmează: Vasile Bădărău (Vasilii Bodarev) - 1/2 cotă-parte și Tatiana Zara - 1/2 cotă-parte.

S-a încasat în mod solidar de la Vasilii Bodarev (Vasile Bădărău), Evghenia Rusanovscaia, Nicolae Rusanovschi, Parascovia Ghebea în beneficiul reclamantei Tatiana Zara suma de 10400 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată (f.d.151, 163-173, Vol.II).

14. La 03 decembrie 2021, Parascovia Ghebea, reprezentată de avocatul Constantin Brînză a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 12 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând casarea acesteia (f.d.156, Vol.II).

15. La 08 decembrie 2021, Vasilii Bodarev, reprezentat de avocatul Eugeniu Catana a depus apel împotriva hotărârii din 12 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând casarea acesteia și emiterea unei noi hotărâri de respingere ca neîntemeiată și ilegală a cererii de chemare în judecată depusă de Tatiana Zara (f.d.157-158, Vol.II).

16. La 10 decembrie 2021, Evghenia Rusanovschi și Nicolae Rusanovschi au depus cerere de apel împotriva hotărârii din 12 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând casarea acesteia (f.d.159, Vol.II).

17. La 09 iunie 2022, Vasilii Bodarev, reprezentat de avocatul Eugeniu Catana a depus apel motivat împotriva hotărârii din 12 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în care a reiterat pretențiile inițiale și a solicitat admiterea acestora (f.d.212-216, Vol.II).

18. La 09 iunie 2022, Parascovia Ghebea, reprezentată de avocatul Constantin Brînză a depus apel motivat împotriva hotărârii din 12 noiembrie 2021 a Judecătorei Chişinău, sediul Centru, prin care a solicitat casarea acesteia (f.d.218-219, Vol.II).

19. La 10 iunie 2022, Vasili Bodarev, reprezentat de avocatul Ion Vîrlan a depus apel motivat împotriva hotărârii din 12 noiembrie 2021 a Judecătorei Chişinău, sediul Centru, solicitând casarea acesteia şi emiterea unei noi hotărâri de respingere a cererii de chemare în judecată depusă de Tatiana Zara (f.d.222-226, Vol.II).

20. Prin încheierea protocolară din 24 noiembrie 2022 a Curţii de Apel Chişinău, s-a înlocuit apelantul Nicolae Rusanovschi cu succesorii săi în drepturi Evghenia Rusanovschi, Fiodor Rusanovschi, Silvia Răcilă (f.d.36, Vol.III).

21. Prin decizia din 22 februarie 2023 a Curţii de Apel Chişinău, s-au respins din lipsă de temei cererile de apel declarate de Vasili Bodarev, reprezentat de avocatul Eugeniu Catana, Parascovia Ghebea, reprezentată de avocatul Constantin Brînză, Evghenia Rusanovschi şi Nicolae Rusanovschi şi s-a menţinut hotărârea din 12 noiembrie 2021 a Judecătorei Chişinău, sediul Centru (f.d.93-104, Vol.III).

22. În motivarea deciziei, Curtea de Apel Chişinău coroborând dispoziţiile art.7 alin.(4) al Codului civil (modernizat, republicat în temeiul Legii nr.133 din 15 noiembrie 2018, în vigoare de la 01 martie 2019), art.8 alin.(1)-(2), art.9 alin.(1)-(2), art.195, art.216 alin.(1)-(2), art.217 alin.(1)-(3), art.220 alin.(1)-(2) din Codul Civil (în redacţia de până la 01 martie 2019), cu materialele cauzei, a conchis că instanţa de fond just a dispus admiterea cererii de chemare în judecată depusă de Tatiana Zara, or, la momentul procurării în baza contractului de vânzare-cumpărare nr.3171 din 09 iunie 2010 de către pârât a apartamentului litigios, reclamanta-intimată Tatiana Zara şi pârâtul-apelant Vasile Bădărău (Vasili Bodarev), erau în relaţii de căsătorie.

23. Astfel, instanţele ierarhic inferioare au apreciat critic alegaţiile aduse precum că soţii Bădărău ar fi divorţat în anul 2001, întrucât prin prisma art.40 al Codului căsătoriei şi familiei (în vigoare la momentul adoptării hotărârii judecătoreşti enunţate), art.165, 166 alin.(6) ale Codului Familiei nr.1316-XIV din 26 octombrie 2000 (în vigoare din 26 aprilie 2001), înregistrarea divorţului la organul stare civilă a avut loc doar la data de 08 decembrie 2015, cu eliberarea certificatului de divorţ, deci desfacerea căsătoriei a avut loc după înstrăinarea de către Vasile Bădărău (Vasili Bodarev) a apartamentului litigios, care a avut loc la 08 iulie 2014. Iar, în baza art.371, 321 din Codul Civil (în redacţia pînă la 01 martie 2019), apartamentul litigant, constituie proprietatea comună în devălmăşie.

24. Subsecvent, invocând dispozițiile art.19 alin.(1), art.20 alin.(1), (3) din Codul familiei, art.315, 316 alin. (1)-(2), art.220 alin.(1), art.221 alin.(1), art.219 alin. (1), art.666 alin.(1), art.679 alin. (1), din Codul civil (în redacția până la 01 martie 2019), instanțele ierarhic inferioare au conchis că la momentul semnării contractului de vânzare-cumpărare nr.6393 la 08 iulie 2014, Tatiana Zara în calitate de coproprietar nu și-a manifestat voința la înstrăinarea bunului litigios, iar în condițiile speței vânzătorul a urmărit scopul efectuării transferului fictiv de proprietate.

25. Aici, instanțele ierarhic inferioare au reținut perioada scurtă de timp în care a fost efectuată următoarea tranzacție. Or, apartamentul litigios fiind procurat de Evghenia Rusanovscaia și Nicolae Rusanovschi, la 08 iulie 2014, deja la 04 august 2014 a fost înstrăinat către Parascovia Ghebea, de altfel, persoane, care din declarațiile părților sunt rudele lui Vasile Bădărău (Vasilii Bodarev).

26. De asemenea, instanța de apel a notat că din momentul înstrăinării apartamentului, 08 iulie 2014, Vasile Bădărău (Vasilii Bodarev) a administrat apartamentul litigios, continuând să locuiască în el. Or, Evghenia Rusanovscaia imediat după procurarea apartamentului, i-a încredințat lui Vasile Bădărău (Vasilii Bodarev), administrarea apartamentului nr.XXX, situat în mun. XXXXXX str. XXXXXX număr cadastral XXXXXX în baza procurii nr.1089 din 08 iulie 2014 autentificat de notarul Șipitco Diana. Iar, în mod similar, imediat după procurarea apartamentului în ziua de 04 august 2014 și Parascovia Ghebea i-a încredințat lui Vasile Bădărău (Vasilii Bodarev), administrarea apartamentului litigios în baza procurii autentificate notarial.

27. Astfel, instanța ierarhic inferioară a conchis că contractele de vânzare-cumpărare a apartamentului au fost încheiate fără intenția de a produce efecte juridice, în lipsa unuia din elementele definiției ale actului juridic consfințit în art.195 al Codului civil, și anume intenția de a da naștere, modifica sau stinge drepturi și obligații civile, fiind un act juridic simulat, conform art.221 din Codul civil, încheiat fără intenția de a produce efecte juridice conform naturii și regimului juridic aplicabil, adică fără intenția de a reglementa raporturi de vânzare-cumpărare și transmitere a proprietății. Respectiv, în speță, instanțele ierarhic inferioare au stabilit nulitatea actelor juridice și lipsa, pe lângă elementele enumerate supra, a bunei-credințe a părților-apelanți la instituirea raporturilor juridice contestate. Or, conform art.317 alin.(1) din Codul civil, dobânditorul de bună-credință dobândește dreptul de proprietate asupra bunului mobil și în cazul în care cel care a dispus de bun nu era proprietarul lui. Nu există bună-credință când dobânditorul știa sau trebuia să știe că cel de la care a dobândit bunul nu era proprietarul lui. Buna-credință trebuie să subziste până în momentul intrării în posesiune inclusiv.

28. Prin urmare, la caz, scopul încheierii contractelor nominalizate a fost cel de a schimba fictiv numele proprietarului imobilului litigios și de a crea

impedimente Tatianeii Zara, în exercitarea drepturilor sale asupra bunului, de către

29. Complementar, prin prisma prevederilor art.219, art.344 alin. (1), art.345 alin. (1), art.346, art.366 alin.(1), art.370 din Codul civil (în redacția până la 01 martie 2019) și având în vedere că imobilul litigios, a fost dobândit de către soții Bădărău/Bodarev în timpul căsătoriei și se atribuie la bun proprietate comună în devălmășie a foștilor soți Tatiana Zara și Vasile Bădărău (Vasilii Bodarev), instanțele ierarhic inferioare au admis pretenția de recunoaștere după Tatiana Zara a ½ cotă-parte ideală din imobil. Iar în baza art. 82, 94 alin.(1) din Codul de procedură civilă, au admis pretenția privind compensarea cheltuielilor de judecată.

30. La 24 mai 2023, Evghenia Rusanovschi, reprezentată de avocatul Ion Vîrlan a declarat recurs împotriva deciziei din 22 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia și trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel (f.d. 113-114, Vol.III).

31. Evghenia Rusanovschi, reprezentată de avocatul Ion Vîrlan și-a întemeiat recursul pe dispozițiile art.432 alin. (3) din Codul de procedură civilă, menționând dezacordul cu decizia din 22 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, deoarece prin intermediul lui Vasilii Bodarev, a înștiințat instanța de apel că nu se poate prezenta în instanța de judecată, întrucât era bolnavă și are nevoie de un avocat, care să-i reprezinte interesele, dar n-a fost auzită.

32. Așadar, în opinia recurenteii, Curtea de Apel Chișinău, contrar dispozițiilor art. 100 alin. (1) și art. 108 alin. (1) din Codul de procedură civilă, la 22 februarie 2023 a examinat apelurile în lipsa sa, astfel încălcându-i dreptul de acces la justiție prevăzut de art. 27 alin. (1) din Codul de procedură civilă și de art. 20 din Constituția Republicii Moldova, precum și dreptul la un proces echitabil, garantat de art. 6 CEDO.

33. Or, instanța de apel avea obligația să citeze apelantii, totodată să solicite oficiului teritorial al Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat, desemnarea unui avocat pentru a-i reprezenta interesele în instanță. Însă, a judecat cauza fără a asigura disponibilitatea în drepturi a participantului la proces, ce se afirmă prin posibilitatea în primul rând a părților de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecării, precum și de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare. Respectiv, instanța de apel, eronat a aplicat normele de drept procedural.

34. La 19 iunie 2023, Parascovia Ghebea, reprezentată de avocatul Constantin Brînză a declarat recurs împotriva deciziei din 22 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat casarea acesteia și emiterea unei noi hotărâri (f.d.130, Vol.III).

35. În motivarea cererii de recurs, recurenta a reiterat motivele de fapt și de drept invocate anterior la etapa examinării cauzei în prima instanță și instanța de apel, suplimentar menționând dezacordul cu decizia din 22 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău.

36. De asemenea, a subliniat că pe parcursul examinării cauzei, Nicolae Rusanovschi a decedat și urma să fie stabilit un succesor, care însă nu a fost identificat de instanța de apel, iar cauza examinată în lipsa unui apelant.

37. La 20 iunie 2023, Vasilii Bodarev, a declarat recurs împotriva deciziei din 22 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia cu trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel (f.d.139-142, Vol.III).

38. În susținerea cererii de recurs, recurentul a reiterat motivele de fapt și de drept invocate anterior la etapa examinării cauzei în prima instanță și instanța de apel, suplimentar menționând dezacordul cu decizia din 22 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, care în opinia sa urmează a fi casată în temeiul art.432 alin.(3) din Codul de procedură civilă.

39. Prin referința depusă la 25 iulie 2023, Tatiana Zara a solicitat respingerea recursurilor declarate de Vasilii Bodarev, Parascovia Ghebea, reprezentată de avocatul Constantin Brînză și Evghenia Rusanovschi, reprezentată de avocatul Ion Vîrlan, cu menținerea în vigoare a actelor judecătorești de dispoziție contestate (f.d.38-39, Vol. IV).

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

40. Prin Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) au fost operate modificări în Codul de procedură civilă, care au intrat în vigoare la 01 septembrie 2023.

41. Art. XI alin. (3) din Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție), enunță că:

„(3) Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.”

42. Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi.

43. Recursurile declarate de Vasilii Bodarev, Evghenia Rusanovschi, reprezentată de avocatul Ion Vîrlan și Parascovia Ghebea, reprezentată de avocatul Constantin Brînză, au fost depuse până la data intrării în vigoare a Legii nr. 246 din 31 iulie 2023, și vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii acestora.

Astfel, la momentul depunerii și examinării admisibilității prezentelor recursuri, prevederile legale relevante aveau următorul conținut:

44. Art. 434 alin.(1) din Codul de procedură civilă:

„ (1) Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.”

45. Art. 432 alin. (1) – (4) din Codul de procedură civilă (în vigoare până la 01 septembrie 2023):

„ (1) Părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

(3) Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărîrea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(4) Săvîrșirea altor încălcări decît cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.”

46. Art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă (în vigoare până la 01 septembrie 2023):

„ Cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care:

- a) recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).”

MOTIVAREA INSTANȚEI

47. Referitor la termenul de declarare a recursurilor, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că Vasilii Bodarev, Evghenia Rusanovschi, reprezentată de avocatul Ion Vîrlan și Parascovia Ghebea,

reprezentată de avocatul Constantin Brînză, s-au conformat dispozițiilor art. 434 alin.(1) din Codul de procedură civilă, indicat la pct.44, și au depus în termen recursurile la 24 mai 2023, 19 iunie 2023 și 20 iunie 2023. Or, decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 22 februarie 2023 și expediată participanților la proces, prin e-mail, la 04 mai 2023, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică anexat la dosar (f.d.109, Vol.IV).

48. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reiterează că, prin Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) au fost operate modificări în Codul de procedură civilă, care au intrat în vigoare la 01 septembrie 2023.

49. Astfel, procedura admisibilității recursurilor va consta în verificarea existenței unuia dintre temeiurile prevăzute la art.433 din Codul de procedură civilă, în vigoare la momentul depunerii recursurilor, la caz, 24 mai 2023, 19 iunie 2023 și 20 iunie 2023.

50. Din analiza recursurilor declarate rezultă că Vasilii Bodarev, Evghenia Rusanovschi, reprezentată de avocatul Ion Vîrlan și Parascovia Ghebea, reprezentată de avocatul Constantin Brînză au invocat temei de admisibilitate prevederile art. 432 alin.(3) din Codul de procedură civilă.

51. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, verificând existența circumstanțelor invocate de recurenți și expuse în art.432 alin.(3) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data declarării recursurilor, și anume, dacă cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei; dacă cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată; în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului; instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces; în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată; hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale, nu le-a stabilit.

52. În acest context, Completul de judecată reține că recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

53. Totodată, potrivit jurisprudenței Curții Europene pentru Drepturile Omului, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri.

54. În speță, Completul de judecată menționează că recursurile în cauză conțin obiecții de fapt și de drept, care deja au fost studiate și verificate de către instanța de apel, primind o apreciere corespunzătoare.

55. În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurenților la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în apel, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

56. Drept urmare, Completul de judecată reține că argumentele invocate de către Vasilii Bodarev, Evghenia Rusanovschi, reprezentată de avocatul Ion Vîrlan și Parascovia Ghebea, reprezentată de avocatul Constantin Brînză, nu pot constitui temei de admisibilitate a recursurilor, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normei de drept material sau a normei de drept procesual, și, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

57. În astfel de circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție apreciază recursurile declarate de către Vasilii Bodarev, Evghenia Rusanovschi, reprezentată de avocatul Ion Vîrlan și Parascovia Ghebea, reprezentată de avocatul Constantin Brînză, ca fiind inadmisibil.

58. Ținând cont de cele expuse și în temeiul art. 431 alin. (1), (2), art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, art.440 alin. (1), (2) din Codul de procedură civilă

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Consideră inadmisibile recursurile declarate de Vasilii Bodarev, Evghenia Rusanovschi, reprezentată de avocatul Ion Vîrlan și Parascovia Ghebea, reprezentată de avocatul Constantin Brînză împotriva deciziei din 22 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Malanciuc

Diana Stănilă